

ds. Joep Dubbink, m.m.v. Aimée, Anne, Eva, Lucas, Maite en Vera

Bijbellezingen: 2 Koningen 8:1-6, Lucas 18:1-8

Voor de preek werd de dienst, geheel volgens afspraak, 'verstoord' door een actie waarbij jongeren zichzelf 'vastplakten' aan de liturgietafel, en ook uitlegden waarom ze dat deden, namelijk op grond van de brutaliteit van de vrouw die haar recht wil hebben van de onrechtvaardige rechter uit de evangelielezing.

Gemeente van onze Heer,

Even diep ademhalen! Ik hoop niet dat u al te erg geschrokken bent. Wees gerust, het was allemaal in scène gezet, er is niks beschadigd... Maar u en jullie en ik zijn wel even opgeschrikt, en dat was ook precies de bedoeling. Want er is genoeg om je druk over te maken, misschien ook wel genoeg reden om je ergens aan vast te plakken, als dat nodig is om *echt* aandacht te krijgen.

We waren de voorbereiding van deze dienst begonnen met het thema 'Toekomst'. Hoe kijk je naar de toekomst? Dat is een beetje waar we het in november in de kerk over hebben. Carel (die boven bij de camera zit maar het ook mee heeft voorbereid), Carel en ik ontdekten toen, dat jullie als jongeren daar niet per se heel erg mee bezig zijn. Dat snap ik ook wel: als je 12, 13, 14, 15 bent, dan ben je vooral bezig met andere dingen: wie ben ik, hoe red ik het allemaal op school, hoe maak ik vrienden, wat denken ze van me, wie wil ik eigenlijk zijn? Op de vraag 'Wat wil je later worden?' hadden de meesten van jullie geen direct antwoord, behalve 'o, dat zie ik later wel'. Logisch, had ik ook: toen ik op mijn 15e een vakkenpakket koos, toen ontdekte ik dat je daarmee alles kon worden, behalve dominee – maar haha, wie wil *dat* nou worden, dacht ik toen...! Het kan anders lopen.

Maar toen we het over die plak-acties kregen, toen was er ineens enthousiasme en bleek, dat er wél een heleboel dingen waren, waar jullie iets mee hadden, waar je je over op kon winden. Je vastplakken aan een schilderij in een museum, daar kun je zomaar voor in de gevangenis terecht komen; dat dan nog maar even niet, maar je moet ook klein beginnen, een beetje stennis in de kerk, dat moet kunnen.

Nou, en jullie zeiden terecht: die vrouw uit het evangelieverhaal, die doet ook iets onfatsoenlijks. Ze heeft niet zoveel geluk als die andere vrouw uit het *eerste* bijbelverhaal, die bij de koning komt en dan die toevallig ontmoeting met die knecht van Elisa, die haar verhaal kent, en dan krijgt ze natuurlijk alle hulp van de koning. Logisch.

Die vrouw waar Jezus over vertelt, die krijgt haar recht *niet* zomaar. D'r is een hork van een rechter, die haar gewoon laat stikken. Is het een seksist, die haar als vrouw niet serieus neemt? Zou zomaar kunnen, kom je in alle tijden tegen. Het is in elk geval een vent die van zichzelf zegt, dat 'ie zich 'aan God en aan de mensen niet stoort'. Die niet naar de goede leefregels van God willen luisteren (we hoorden ze in rap-vorm) en die zich van de mensen niks aantrekt. Dat doen sommige mensen, en

soms komen ze er nog mee weg ook: of het nou criminelen zijn die mensen beroven, of mensen in een keurig pak in een kantoorgebouw, die maatregelen nemen waarmee ze de natuur, of de gezondheid, of het inkomen van arme mensen, schaden. Deze rechter is zo iemand, die doet alsof er voor hem geen regels gelden.

Waarom doet 'ie dat, iemand enig idee? – – – Heeft 'ie er zelf belang bij, is 'ie omgekocht door de andere partij? Of heeft 'ie er gewoon lol in, iemand anders in de ellende te laten zitten, een machtsgevoel: ik zou iets voor je kunnen doen, maar dat doe ik niet.

In het verhaal doet 'ie het uiteindelijk toch. Hij geeft die vrouw haar recht, hij neemt een beslissing waardoor ze krijgt wat haar toekomst is. Waarom? *Niet* omdat 'ie tot inzicht is gekomen, helaas, dat zou mooi zijn maar zo is het vaak niet en de bijbel is realistisch. Nee, omdat ze zo doordramt. Omdat ze er zo bovenop zit, dat hij, denk ik, een beetje bang van haar wordt. Ze 'vliegt hem nog aan' zegt onze vertaling, letterlijk staat er 'ze slaat me nog een blauw oog!' Niet, dat de vrouw hem lichamelijk aan kan, dat zal niet. Maar iemand in het gezicht slaan, dat is een teken van verachting, van gebrek aan respect. Dat zou volkomen terecht zijn, want die rechter verdient geen respect; en als ze het in publiek zou doen, zou iedereen er begrip voor hebben. Dan gaat die rechter af, en dát vindt hij te link. Dus krijgt ze haar zin.

Je hoort, ze moet *vér* gaan. Maar in de bijbel gaan mensen vaak ver om hun doel te bereiken. Dat is goed, als dat een goed doel is. Als dat gaat om recht, om vrede, om waarheid. Op de een of andere manier ken ik meer verhalen van vrouwen die zulke riskante dingen doen, dan van mannen. We komen een paar van die vrouwen volgende maand in de adventstijd tegen, aan die verhalen gaan we nog plezier beleven. Ze horen tot de voormoeders van Jezus – hij heeft het van geen vreemde, dat doorzetten en alles ervoor over hebben om je doel te bereiken.

Dus de eerste les van vanmorgen: als je ergens in gelooft, als je echt weet dat je goed zit en gelijk hebt, ga er dan ook voor. Schrijf die Amnesty-brief. Doe iets aan wat je eet, of de energie die je verbruikt. Denk niet 'wat ik doe maakt toch niks uit', maar denk: 'Stel dat iedereen zou doen wat ik deed, zou dat verschil maken?' Vast wel!

* * *

Dat was dus les 1. Maar, het zal Jezus ook weer niet zijn, het verhaal heeft een dubbele bodem. Het is een gelijkenis. Dat wil zeggen: iedere figuur in het verhaal staat ook voor iemand anders. En die rechter staat, geloof het of niet, ... voor God! Wat nu, is God dan zo'n rechter die een mens z'n recht niet wil geven?

Nee, het werkt even anders. Jezus zegt: als zo'n rechter uiteindelijk die vrouw al gelijk geeft, alleen maar omdat hij geen problemen wil voor zichzelf, *hoeveel te meer* zal God dan niet luisteren, wanneer mensen Hem om recht vragen. Hij zal ze toch niet laten wachten? Antwoord geeft Jezus niet, dat mag je zelf invullen, maar het bedoelde antwoord is: 'Natuurlijk, God is veel vriendelijker, veel rechtvaardiger. Hij zal ons geven wat we nodig hebben.'

En nou wordt 'ie lastig. Want dat vragen gaat dus over bidden. Bidden in de zin van 'vragen om recht'. En dat doen we in de kerk wekelijks. Ik kan me tenminste geen kerkdienst voorstellen waarin het recht van mensen op – noem maar op – leven, voedsel, veiligheid (ook in het verkeer), prettig leven (zonder overdreven druk of stress), toekomst voor de natuur (zonder idiote aantasting van het regenwoud), waarin dat niet aan de orde komt. Soms het ene, soms het andere, soms uitvoeriger, soms korter, maar het komt aan bod.

Maar gebeurt dan ook wat we bidden? Nou, daar zit een probleem. Volgens Jezus is God *heel anders* dan die onrechtvaardige rechter, maar sommige mensen ervaren God wel zo. Ze bidden of hun leven ervan afhangt – en dat is ook soms zo – maar merken daar niet altijd wat van.

Dat niet alle gebeden verhoord worden, dat kan een kind snappen. Uitgerekend deze week hoorde ik van een mevrouw, dat ze als kind veel gebeden had om een poppenkinderwagen – maar ze had 'm nooit gekregen. En ze had ook wel iets over bidden geleerd, in de tussentijd. Maar ook serieuze gebeden, om gezondheid, om vrede, die worden vaak niet verhoord. Hoe zit dat? En is het dan dus niet zinvol om te bidden?

Ik denk van wel. Maar ik denk dat Jezus niet voor niks *dit* voorbeeld geeft, omdat hij weet dat God *in de ogen van sommige mensen* kan lijken op zo'n onrechtvaardige rechter. Die mensen laat wachten. Eindeloos. Jezus zegt: nee, dat is niet zo, God is anders, God is rechtvaardiger, hij *komt* met zijn recht en zijn vrede.

Dat is les 2: bidden is ook een kwestie van volhouden, en vertrouwen. Ook als het niet meteen werkt, ook als het nergens naar lijkt: blijf volhouden.

Ok, klaar, twee lessen geleerd. Amen? Nee, sorry, nog even. Een preek heeft altijd drie punten, weet je toch?! Heel kort.

De laatste zin van Jezus' verhaal keert de zaak om: als de Mensenzoon komt – dus als Gods toekomst aanbreekt – vindt 'ie dan wel geloof? Want zonder geloof gaat het niet. Dat legt de zaak bij ons: wij hebben ook iets te doen!

Bidden is goed, maar is niet alleen maar 'gooi het over de schutting bij de Lieve Heer', het betekent ook *commitment*. Je zit eraan vast. Letterlijk *alsof je vastgelijmd zat!* Het geheim van dit flesje is, dat het wel je hand losmaakt, maar niet jezelf... Dat betekent dat je er wel aan vast zit, dat je iets moet doen. Twee van jullie voor het verkeer, twee voor gestreste leerlingen, en twee voor het regenwoud. Ik verwacht wel iets, een poster in de kerk is wel het minste. Maar dat geldt natuurlijk niet alleen voor deze zes hier, maar voor jullie allemaal, en voor mij. Want al z'n leven schept God allang kansen te over, worden onze gebeden allang verhoord maar niet in de vorm van oplossingen maar van kansen – om zelf mee aan de slag te gaan.

Nou is de cirkel rond: bidden legt iets bij God, maar Hij legt ook iets terug bij jou. Da's les 3. Amen.